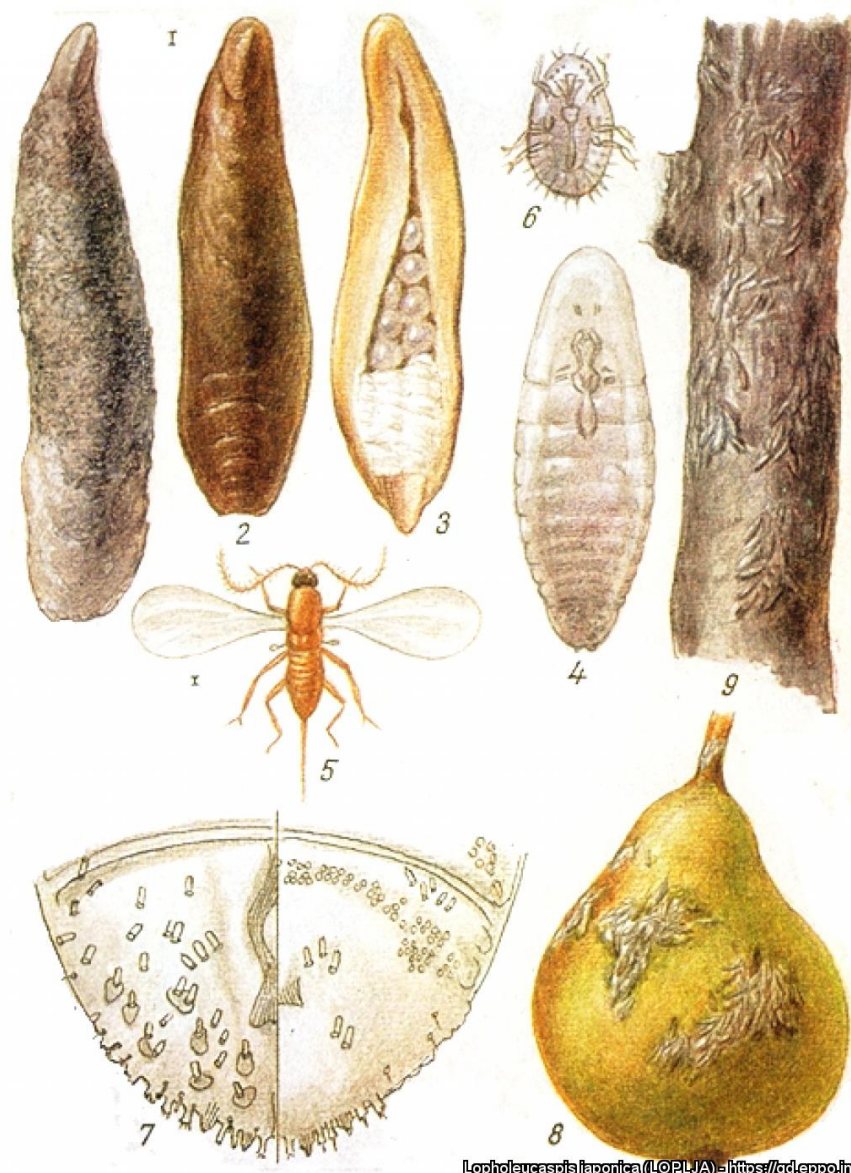

NOSALEK JAPOŃSKI (*LOPHOLEUCASPIS JAPONICA*)

AGROFAG PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Lopholeucaspis japonica: 1. tarczka samicy; 2. tarczka dojrzałej samicy z widocznymi pod nią jajami (3); 4. samica wyizolowana spod tarczki po stronie brzusznej; 5. samiec; 6. ruchoma larwa pierwszego stadium; 7. pygidium na końcu ciała samicy; 8. tarczki samic na gruszce; 9. tarczki samic na gałęzi gruszy; fot. Ministry of Agriculture, Moskwa, Rosja; <https://gd.eppo.int/taxon/LOPLJA/photos>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Szkodnik występuje w Azji (Afganistan, Chiny, Indie, Japonia, Korea Północna i Południowa, Mjanma, Nepal, Pakistan, Tajwan i dalekowschodnia część Rosji), a ponadto w USA i Brazylii oraz niektórych krajach europejskich (Azerbejdżan, Grecja, Gruzja, Turcja, europejska część Rosji).

Podobnie jak u innych tarczników, ruchome jest tylko pierwsze stadium larwalne (owalne, długości ok. 0,3 mm, zaopatrzone w odnóża) oraz samce (zaopatrzone w parę skrzydeł oraz odwłok wydłużony na końcu, długości ok. 1 mm). Pozostałe stadia larwalne i samice są osiadłe, spotyka się je na pniach i gałęziach, rzadko na owocach roślin żywicielskich, a ich ciało przykryte jest tarczka. Tarczka larwy drugiego stadium jest ciemna, podobna kształtem do omułka, a w jej przedniej części znajduje się biała wylinka larwy pierwszego stadium. Długość tarczki wynosi 0,5–0,6 mm. Tarczka larwy samca jest biała, wydłużona, długości 0,8–1,0 mm. Samica ukryta jest pod tarczka, która jest wąska, wydłużona, prosta lub nieco skrzywiona, przykryta przez białą wydzielinę, o długości 1–1,8 mm. Identyfikacja możliwa jest tylko na podstawie cech morfologicznych samic wyizolowanych spod tarczki, a zwłaszcza znajdującego się na końcu ich ciała pygidium, na odpowiednio spreparowanych osobnikach.

Rośliny żywicielskie

Głównymi żywicielami są cytrusy (*Citrus* spp.), porażane są jednak inne rośliny zdrewniałe, w tym uprawiane w Polsce w gruncie i pod osłonami, takie jak jabłonie (*Malus* spp.), czereśnia (*Prunus avium*), grusze (*Pyrus* spp), hurma (*Diospyros kaki*), figowce (*Ficus* spp.), klony (*Acer* spp.), brzozy (*Betula* spp.), złotokapy (*Cytisus* spp), wawrzyny (*Laurus* spp.), magnolie (*Magnolia* spp.), bzy (*Syringa* spp.), róże (*Rosa* spp.) i kamelie (*Camellia* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Jeśli liczebność szkodnika jest niewielka, larwy zazwyczaj występują w spękaniach kory i trudno je zauważyć. Przy bardzo licznych występowaniu tarczki mogą tworzyć na powierzchni kory zwarte pokrywy.

Porażone gałęzie przedwcześnie starzeją się, obumierają, a znajdujące się na nich liście opadają. Szkodnik ma największe znaczenie gospodarcze w uprawach cytrusów, gdyż przyczynia się do znacznego obniżenia plonów. Występowanie tego gatunku na roślinach ozdobnych, takich jak róże może wpłynąć na znaczne obniżenie ich jakości, a nawet całkowitą utratę wartości handlowej.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Larwy pierwszego stadium mogą aktywnie przemieszczać się na roślinach oraz mogą być przenoszone przez wiatr i zwierzęta. Na większą odległość szkodnik może być przenoszony wraz z roślinami gatunków żywicielskich, zwłaszcza materiałem szkółkarskim do sadzenia i szczepienia, kwiatami i gałęziami ciętymi.

Kontrola uszkodzeń i pobieranie prób

Informacje nt. uszkodzeń, terminu kontroli miejsc pobierania prób oraz rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie: <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe/>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń co do obecności agrofaga w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych uprawach gatunków żywicielskich, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *Lopholeucaspis japonica* podlega obowiązkowi zwalczania (jest to agrofag kwarantannowy w Unii).